

דרשות זגבת מנחם

מאנטריאל ז' חשוון תשע"ט

א. מקדים בצקשה שלא להקליט ומסביר שלא מפחד רק רוצה לחנך שלא יהיו יאכנע"ס שיהיה להם כבוד עצמי ככה הוא עשה באשדוד וגם עשה להם מבחן כזה עם יעמדו בזה שלא לגלות, ועוד שהיום בלחינת כפתור כל העולם יודע מזה ע"י הפאסקוואוע"ס למיניהם ומוציאים דברים מהקשרם איך וועל זיין זייער צרוגו אויף דער וואס וועט אויפכאפן.

ב. ועוד מקדים שעל אף שהולך לדבר פעסטע זאכן א. דארף עם נישט ארויס קומען צ. ידוע המשל טאטע שיק מער הויזן שיקצלו דבריו בניחותא ואינו מתכווין נגד אף אחד למעט אחד כפי שישמעו.

ג. זכרונות מאנטריאל המסע הראשון שלי לפני ואחרי החורבן היה לפה הייתי יונגערמאן "א ראצער" באתי עם ר' י. צ. לצין ז"ל, בשני פעמים הראשונים הרצ גרינפעלד עוד לא היה כמיטב זכרונו, בפעם השלישי זוכר בצרירות שהרצ ג. כבר היה, (הרצ גרינפעלד היגר למט"ל בשנת תשמ"ו) כליל שב"ק היה באטע יותר גדול היה שטאטישע עולם בסעודת אפרא דשבתא שאל אותו בעל האכסניא ר' אברהם אדלשטיין ז"ל (שנפ' בשנת תשמ"ג) איפה יאכלו ועניתי שאוכל ביחידות אבל באמנע האיער מיט אויבל הופיע הרצ ג. עם קבוצה של 10 או 15 מאנ"ש ואז התאונן בפני מ'דארף אינגעלייט הבטחתי לעשות צענין ותיכף כשחזרתי האב איך זיך אריין געלייגט אין דעם ואז שלחו ששה משפחות (לציינ

שאכן שלחו אצריכים בשנת תשמ"ד צערך וחלק מהם חזרו שנים או שלשה שנים לפני שרצ ג. היגר למט"ל, אצער די תאריכים איז נישט משנה כלשונו.

ד. היה לי קשה לשלוח האצריכים לא רצו חלק מהם כן הסכימו אבל החלק שני לא הסכימו אחרי שנה או יותר הם חזרו דאס איז די פעלער מ'האט זיי געלאזט צוריק קומען צ"ה קיין איינע פון דיע זיינען נישט פון די גוטע פריינט אונזערע. [אזא זאך למשל דארף נישט ארויס קומען אינדערויסן שאמרתי את זה].

ה. כמה דקות גמ' ברכות זל"ח.

ו. שאלת השאלות פארוואס איז דא אין וויזניץ אזוי פיעל פרשת? משנת כ"א לא כאלו שרוצים לומר משנת כ"ג שכל כך הרבה עזבו, ל"ב ס"ב ס"ו ציו פאריאר זומער וגם הקיץ שעצרה "פערציג יונגלייט זענען אוועק געגאנגען" (צענונותו הוא אומר 40 אבל צמניחות עזבו 80 עד מאה משפחות) מה קורה? מי שהוא יכול לענות? וכאן הוא עובר ושאל צפרטיות כל אחד ואחד מהמשתתפים, עם יש למישהו תשובה, אף אחד לא עונה, חוץ מחכם הרזים י.פ. עונה "לא ידענו מה היה לו".

ז. די תירוץ איז אין וויזניץ, קום איך קודם, און נאכדעם די רצי,

ח. למשל שנת כ"ג, איך ציין א קנאי אני מהעדה החרדית, כמו שהלה כתב, לאחד צמט"ל כשאמ"ח ז"ל הכריז ללכת לבחירות, "אזני לא

דרשות זנבת מנחם

אונז, הת"ת האלט זיך אויף הינערישע פוס, כל ילד חשוב, ולא חשבזו לרגע, איפה הרגש שלי? אציסקל הארץ פאר וויזניץ! אפשר וועט די ת"ת נואס פאלן? הוא אשר דברנו "קודם זין איך, א כפרה גאנץ וויזניץ זאל גיין לעזאזל" לא אחריך צוה יא, ניין, ניין, יא.

ג. גייט א אינגערמאן, (מ.ו.ו.) אלל הצאטע, הוא מרגיש את כאבי, יש לו ריכטיגע אהבת חברים, אהבה נוס רביץ, דרכו לו על הרגל הכואבת, הרבי הרי עבר זריקת צינים, אצנים, הרחיקו אותי מאבי זל"ל, אי אפשר להבין מיינע געפילן, וצ"ה לאט לאט האט מען זיך אוועק געשטעלט, מרכז, שטיבלעך צרחצי הארץ, וצחו"ל, מוסדות, גם פה צמאנטריאל פתחו חדר, איז דא א אינגערמאן שאף אחד לא יתשוד אותו שעושה צשזיל עצמו, או צשזיל אציו, סבו, או צשזיל חותנו, הוא התכווין רק צלתי לה' לצדו, רק שכאז לו דעם רביץ, האם כשדרכים לך על הרגל הכואבת צריך לשאול רשות מהגאבי או מהרצ לצעוק? "אז עם טוהט וויי שרייעט מען".

ד. זה קרא ציום ה', שהזיאו מהת"ת, שצת צעת הצאטע, האט ער זיך ארויס געגצען, כמו שאינגערמאן גיבט זיך ארויס, וכי אפשר למצוה ממנו זיך ארויס געצען כמו צן שישים? ער האט ארויס געגצען הכאז פונעם רביץ! האט זיך איבער געקערט! ער האט יא געדארפט נישט געדארפט, למה לך לעשות שמוציגע ארבעט? זיך אנעמען על הרבי נקרא שמוציגע ארבעט? הייתי רוצה לראות, שמאן דהוא יגנוב לכם חמש מיליאן דאלאר, וצא אצרך וצועק עליו שייגען,

שמעו דברי כפירה" והוא עוד היה א שטיקל גאבי אין וויזניץ, זה יכול להיות רק צוויזניץ.

ט. שפעטער שנת ל"א. די קאנקער איך שקראו לעצמם. אני זוכר שפעם אחד האז איך זיך אונטער געהערט. לציין שהוא היה אז כבר תריסר שנה לפני הבר מצוה צערך, ומה דברו לייטשא, לייטשא, ועוד פעם לייטשא.

י. כפר וויזניץ. אותו דבר, האמ"ח אומר זה דבר טוב. ער געזעגנט די ערשטע טנדר שנוסע לראות את הכפר. ואני יודע יותר טוב מהרבי. "מ'דארף רייסן קריעה" אמר אחד מהוויזניצע חסידים. לציין שהישועות משה ציחד עם אחיו האור מרדכי זכונם לצרכה היו אלו שהתנגדו צחריפות והם היו אלו שהניאו את אציהם מרעיון הג"ל.

יא. צחסידות אחרים אין כזה דבר, להיפך וכאן מספר כמה עוצדות צליוצצאטש סאטמאר גור חלק מהם וואס ער איז געוועהן דערציי, וחלק ששמע ממש כלי ראשון, איך שזרקו אחד שהציע דעתו נגד דעת האדמו"ר, אותו וכל משפחתו, וייל איך קום קודם, נאכדעם די רבי, צגלל זה זה קורה רק צוויזניץ.

להוקיעו

יב. ועל של עתה צאתי, לאחרונה הוציאו כמה הורים את ילדיהם מהת"ת דפה, שצע ילדים, איני מדבר מהאחד יותר העל הצתישער שיושב ציינינו שגם הוציאו (א.ז.פ.) אני מכיר אותו את אציו וגם הכרתי את סבו אני מדבר פון די ווייסע זאקן אינגעלייט, אלו שלמדו אלל הישוע"מ שלמדו אללנו מנ"ח זיי האצן זיך געדרייט ציי

דרשות זנבת מנחם

מנסה לחקות את הקול של האדמו"ר מספינקא ז"ל) ס'איו געוועהן אמאל א מעשה, שתפסו גנב, אבא לילד, וכו' לגנב, שיגיד שמות שאר הגנבים, והוא מיאן, ואפי' כשנתנו לו מכות, עמד בקירובו, למסור, התחילו להכות את הילד, רק אז הסכים, האדמו"ר דיבר כלפי זה שזה כבר בן השני שנפ' וכו'.

יח. כשמדברים עלי, וכשמכים אותי, אקבל, אבא כשמכים את בני! כאן מדבר א פארווייטאגטע איד, א ניצראכענע איד, כ'האב אלעס איבער געלאזט, שווי של כשבעים שמונים מיליאן, כ'קען אלעס געברויכן, מ'שלאגט מיינע קינדער! עד כאן, מסירה! עד כאן, אני צורך של זקיני ואבי ז"ל אלק.

יט. מלטט שני מכתבי קודש, מוצא באמרי חיים סוף ח"ג דף ת"ט, אחד שכותב צחריפות, לבני קהלה, שנמצאו שם כמה אנשים המתפארים בצאלך ואמסור, איך להתנהג עמהם צתוקף, והשני למוסרים שישונו מדרכיהם הנלוזים ואם לא ישונו ילחם נגדם וכו'.

כ. סטראשערט ער נאך? לא די שהוציא את ילדיו, לא די שמדבר עלי זה יותר מחצי שנה כשאני זרקתי אותו והיה אללי בשווייך ואמר "ער וויל צוריק קומען, ער וויל צוריק, קומען ער וויל צוריק קומען," אין איך שוטה האב אנגענומען, ודברתי אהו, זהו התשלום! עכשיו אני מבין טוב מאוד, מה שאני היה אומר, כשצאו אליו רבי'ס רבנים, זיי ווילן שוין ווערן בעלי תשובה, מה הוא

האם לזאת גם יקרא שמוציגע ארבעט? לרבי זה נקרא שמוציגע ארבעט, ובשזיל כסף זה צסדר, כמו שדברנו, די רבי איז די לעצטע זאך, על הדרך זה צעוד כמה שנים אין לי על מה לצוא למאנטריאל, יהיה מרידה פה צמאנטריאל! למאנטריאל יש חיסונים? עוד לא.

טו. יש אצרך, שמדבר כל דבר אסור על וויזניך יותר מחצי שנה, ושאר האצרכים שטייען ווי לעמעליך, לא עושים כלום, ואיפה הם הצעלי צתים? נישט דא! הגצאים? אני יודע שהם צאמת געטריי, אבא צמחילת כבודם, הם לא נמצאים? אם הם לא נמצאים, אני כן נמצא! יש צ"ה אין אין צוואנציג גצאים! (לכאו' כוונתו שיש לו עשרים ואחד שוואנצאנים צמאנטריאל).

טז. לא די שאצרך אחד נעמט זיך אן פארן רבי'ן, **כשאני מדבר מזה עולה לי הדם צראש מאוד קשה לי לדבר מזה, זה מעלה לי את כל השמונה עשרה שנה האחרונים כל מה שעצמתי אני רק צשר ודם** לא די ששתקו עד הנה, הולך אצרך, מצלצל לאשתו אומר לה שאם בעלך ידבר עוד פעם אחת נגדי, אגיש תלונה צמשטרה נגד בעלך* אני קורה לזה מוסר.

יז. זכורני שצהלווית צנו של האדמו"ר רי"י מספינקא ז"ל, שנהרג צתאונת דרכים, צדרך חזרה מהלוויתו של אצוואצירא, צאבא סאלי, זה היה כבר הבן השני שהאדמו"ר שיכל, הספיד האב האדמו"ר מספינקא ז"ל, ואמר (כאן הוא

מסירה כלל וכלל. ב. שהלה דק הזהיר שיפסיק להטריד ודאי אינו בגדר הנ"ל הערת המו"ל.

* בררנו אצל דיין מוסמך א. תלונה במשטרה להפסיק אדם מלהטרידו ואין לו תביעה ממונית אינו בגדר

דרשות זנבת מנחם

להוקיע אותו, ואתם הייתם צריכים להצין מעלמכם מה לעשות, איך צעהט דעם גאנצע עולם להוקיע אותו, עד שיחזור בתשובה, אני רוצה שיחזור בתשובה, והענה איך לעשות תשובה, הוא כך, ואיני מסכים בשום אופן אחר רק אם יתן לאברך, חמש אלפים דולר, אז אקבל תשובתו אבל לוויזניץ אל יחזור, אפי' אחרי התשובה, היה מספיק פעם אחת "נער הייתי, איך וויל נישט מער, יונא געוועהן" אבל עד שלא חוזר צו, איך אידע שלא ילמדו ממעשיו, צשציל זה צריך חיסון, אם יוקיעו אותו אידע שפחות או יותר, שלא יהיה עוד פעם דבר כזה.

כד. וויל איך צעהטן, ווי איז ער שמואל יענק'ל, אתה מנהל הת"ת, אתה היחידי שיש לך תפקיד רוחני, אין לנו ישיצ"ק פה עדיין, אתה תראה את הדרך, לילדים שלך, ולתלמידים שלך, איך שצריך להתנהג במקרה כזה, שיזכרו לדורות הבאים, ציי די צאטע השצוע אם הוא צא שיחכו, ציי די צאטע זאלסטו שרייען אזוי, "צשצוע שעצר קרה צחצרותנו, א יונגערמאן האט ג'סטראשעט ציינעם, שיתלונן צמשטרה, ועוד אחד האט ער ג'סטראשעט, שיפרסם עליו דברים מגונים, היה לא תהיה ותאמר ה'מ'ן! ר"ת ה'רשע ... והמצין יצין" איני מזכיר שמו אין דער עולם זאל קלאפן מיט די פוס, וינעקו פוי ולא יפחדו אויב די ערד וועט זיך ציצרעכן מחמת ההכאה, אני לא אפחד ממנו אני לא החזרתי לא שלום היום לא פחדתי (כאן הראה צידיו התנועה שעשה צשדה התעופה) אזוי

האב איך געטוהן

ענה להם (כאן פונה לרצ ג'. רצ לעצן! נא! וואס האט ער גענפערט? הרצ ג' עונה איך ווייס נישט), עיינתי צרמז"ס, ולא מצאתי שם כתוב, צשכל צעל תשובה, צריך להיות צוויזניץ, היום אני מצין את דצריו, אני קבלתי אותו כצעל תשובה, וזה מה שמשלם צחורה, מוציא ילדיו, ואם זה כואב לאחד, מצלצלים לאשתו, ועוד אמר למישהו אחר, אם הוא ידבר עליו עוד פעם אחת, יפרסם עליו נישט קיין שיינע זאכן.

כא. טייערע אידן, אחי ורעי, כשהיה תרגיל המסרית, כמו שזה נקרא, והיה שלשה רבנים צציוז את כבוד כמה אדמורי"ם ושאלו לאחד האדמורי"ם מחו"ל מה לעשות וענה צמכת צשנכת צע"י הגבאי, והאדמו"ר הוסיף את המילים להוקיע אותם וחתם שמו, וצשציל אלו שני המילים, התאספו צצניני האומה כאלפים איש, ואחד מהרבנים, אני מכיר אותו, דיצר שם, והזכיר שמות אלו שלשה הרבנים, וכל המשחתפים נעקו, אויפן סאטמערע נוסח, פוי! פוי! ורקעו צרגלם על הרצפה.

כב. אז איך דארף רעדן פון דעם קערט זיך מיר איבער די קישקעס, ועל מי אני צריך לדבר, תאמינו לי איך צין זייער א גוטע מענטש, כשאני שמעתי שהוא יהיה צנמל התעופה, צין איך געווארן צלאס, וצני שאל אותי מה אתה הולך לעשות? אמרתי שאני לא אתן לו צחורה את ידי, איך קען עס נישט טוהן, אבל אני צייב לעשות את זה.

כג. להוקיע אותו וצאמת לא הייתי צריך לצוא, הייתי צריך לומר לגבאי לכתוב מכתב, ולחתום

דרשות זנבת מנחם

לילדיהם דארט זענען די קינדער צעל הצית איך
צין א חסיד ואם לא אצא אתה מלמד אותי להיות
חופעניאק, נישט וו פאלגן דעם רבי'ן ולמחר לא
אציית לך ככה זה יהיה לכל אורך הדרך

כט. יישר כוח משה (משה וו.) שמעתי שקבלת על
זה (שאמר בצאטע שאקור לדבר עם שלש השחורים כיניו
לשלש האצרכים שהוי'או את ילדיהם) אלף דולר על
תשמע לאף אחד שמו'אוגע ארבעט, ריינע
ארבעט, דאס איז די ריינע ארבעט, די
אמת'דיגע ארבעט,

ל. ה'זהרו צ'כבוד ח'צרכים ר"ת ח'סידים
ה'ולכים צ'ין ה'טיפות על זה צריך להזהר.

לא. השצוע היה שצתון לצנות היה שם צווייטע
צאטע שש שעות ושאלו מראשי החצרות כל מיני
שאלות די צחורים קענען זיך פארשטעקן פאר זיי
שאלו צענין שיטה הק', מהו שוואנטנות, וכו'
ממש החיתי את נפשי לשמוע ס'לעצט זאך אריין
געצן איך די קינדער אונזער קצ חומטין.

לז. זימרו הנה מה טוב, וכולם מקבלים, די פסח
ניגון.

לג. משצח את הרצ ג'. שצא על ר"ה על אף
שהיה קשה לו, וצא רק כדי שלא יאמרו עליו
שהוא מן המתנגדים.

כה. קודם איז די רבי לפני הרבי איך כלום לאף
אחד לא יהיה שייכות אמו אפי' משפחה .

כו. הגחיות לאור מה שהיה, השוואנץ אינו
מחויב לחקך את הצעלי צמים אל אף שלא שר
שיטה הק' לא יאמר לא כלום, לצעל הצית מותר
להתעטף צטליחו, לומר "איכה ישבה לקונן מה
קרה לשיינע וויזניך קה אכסוף, קצות, מנ"ח,
חשבון הנפש, שיינע תורות, האט זיך אויסגעלאזט
א שוואנטנות", זה לא יפריע לאצרך, על תסתכל
לצדו, שיטה הק' עשיתי לאינגעלייט, רק דבר
אחד איז כן מצקש מן הצעל בית, שטער נישט,
נגד לא! אל תצא צעת שמומרים את ניגוני
השוואנטנות אם אתה יוצא הרי זה צגדר נגד,
אתה יכול להתעטף צטליתך, זה לא מפריע,
ולשוואנץ יאמר, אל תעבור ליד הצעל בית לשיר
צאזנו.

כז. איך וויזניך איז די רבי צעל בית לא צריך לילך
צין הטיפות יענער נעמט ארויס די קינדער,
יענער גייט מוסר'ן ואני אליך צין הטיפות? לא
ולא, אם הוא הולך צדרכו לא אליך צין הטיפות
וועט מען קלאפן מיט די פוס, איך איהר אלע
וועט שרייען פוי!.

כח. צקשתי צבר צא"י כשהולכים לצית ההורים
שלא יזמרו את הניגון אצל כשהורים צאים